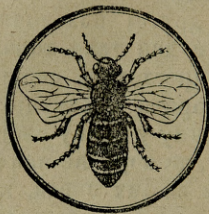

Изази месечно једанпут.

У Ср. Карловцима, 1. фебруара године 1907.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 2.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
XL.

Пчеларски календар.

Фебруар (вељача).

У овом мјесецу може бити хладноћа тако исто јака, каква је била и у јануару, зато је главно да се пчеле не узнемирују. Ако је пчелар добро узимио своје пчеле т. ј. ако имају пчеле добра меда и доста меда и ако су по друштву јаке с младим матицама, онда не треба да жели, да му пчеле излијећу. Сваки излет, кад је још зима, кошта много живота. Излети у невријеме могу здраво да ослабе друштва да се тек у јунију и јулију опораве, а од таквих слабица немамо никакве користи.

У другој половини фебруара, а особито свршетком фебруара зна бити лијепо, да топлота изазове пчеле на опћи излет. У оваком се случају може њешто радити око кошница, али на брзу руку.

Ако је зима и снијег, онда особито треба пазити на сје-

нице, које непрестано узнемирују кошнице. Долете пред лето, па кључају на њега, те изазову пчеле да изиду на лето. Свака је пчела, која је слетјела на обрану на лето, пропала. Сјенице треба растјеривати са пчелињака, али их не треба таманити, јер су врло корисне птице.

Ако се деси да у другој половини фебруара отопли, те ако се деси да буде који дан тако топал, да изазове пчеле на опћи излет, онда треба прегледати своје кошнице на брзу руку. Треба остраг врата отворити и хартије испод оквира извући. Врло је добро ко пред зиму у сваку своју кошницу метне испод оквиру подебљу хартију, на којој ће наћи концем фебруара или у марту изложено стање својих пчела, како су презимале, шта им се све десило, колико их је поумирало, је ли матица у животу или мртва лежи на хартији, јесу ли имале доста хране, или су почеле гладовати. Све што се збило преко зиме у једној кошници, наћи ће пчелар на тој хартији. Ако је дакле лијепо дан, и ако је пчеле топлота изазвала на опћи излет, пчелар ће испод оквира извући хартије, прегледаће шта се све налази на хартијама и по томе ће знати стање сваке кочнице. Осим тога биће му свака кошница ишчишћена, како извуче из њих хартије. Тијем је помогао пчелама, да саме не извлаче своје мртве, јер тај посао многе упропасти, будући се пчеле мртве закваче за њих, те тако многа пчела не могавши се отквачити од мртве пчеле охладни на влажној земљи и пропадне. Подметаће оввијех папира олакшава посао пчелару, не мора прегледати сваку кошницу, јер је на хартији нашао стање сваке кошнице, а у ово доба не смију се кошнице ни прегледати како треба, јер је прегледање опасно због хладноће и што у ово доба особито туђице хоће да наваљују. А извући хартију испод оквира, то је за тињи часак и кошница је тијем ишчишћена и из онога, што смо нашли на хартији, сазнали смо стање друштва, те му сад можемо помоћи, ако треба помоћи. Ако нађемо на хартији мртву матицу, јасан је знак да је друштво пропало. Ако нађемо на хартији бијело труње од меда, знак је, да је мед здраво кристалован и да је опасност, да пчеле могу умријети на меду. У овом случају треба додати томе друштву растопљенога меда у топлој води или шећера прокухана у води. Најбоље је напунити празно саће у оквирима растопљеним медом или шећером прокуханим и додати такве оквире друштву.

Како се пуни саће медом или шећером? Оквир се држи косо над чинијом, па се мед или шећер сипа на саће. На тај ће начин мед или шећер истјерати ваздух из ћелица и ући у ћелице. Те ћемо оквире брзо метнути у кошницу и спашћемо пчеле да не умру на кристализованом меду.

Ако нађемо нимфе или мртве метиле на хартији, то је знак, да матица леже, да носи јаја, да је почела умножавати друштво, а пчеле да чисте ћелице. То је знак добар. Ту се немамо ничега бојати.

Ако нађемо на хартији мртве пчеле надуване, које расипају смрад, а лето обојадисано црвенкастим пегама, знак је да пчеле пате од срдоболе. Ако је на хартији силесија пчела, онда треба отворити заклопац од кошнице, па видјети како стоји друштво. Ако је друштво сасвијем мало незнатно, онда га треба уништити, јер од њега не може никад ништа бити. Ако је друштво јако, онда му треба помоћи. Треба му додати прокухана шећера у саћу, а са стране опогањено саће повадити и гледати, кад се укаже други лијеп дан, да се друштво нагони, да се ишчисти. Таку кошницу треба забиљежити и од ње не треба запаћати, узимати ројеве.

При опћем излету треба пазити да ли из свијех кошница излијећу пчеле. Ако из које кошнице не излијећу пчеле, онда треба заклопац подићи, па видјети, где су пчеле. Ако су још на средини саћа, онда треба кошницу затворити. Знак је да имају меда и да им није ништа. Не треба их гонити на излет. Боље је да не излијећу напоље, јер излијетањем у ово вријеме многе пчеле угину. Баш та су друштва најбоља, која су здрава и не журе се у ово вријеме за излет.

Ако пак пчеле из које кошнице не излијећу за вријеме опћега излета, онда ћемо подигнути заклопац од кошнице, па кад опазимо да су пчеле сасвијем горе до горње дашчице, од оквира доспјеле, то је онда знак, да су пчеле већ скоро сав мед потрошиле, да су већ до ижице дотјерале. Треба им дакле помоћи. Најбоље ако пчелар има оквира са поклопљеним саћем, па им додати. Прије него што им додамо тако саће, треба га замочити у млаку воду. Тијем ћемо препријечити пчелама пут, да не излијећу на воду напоље у невријеме, особито ако у саћу има и која празна ћелица, коју смо сада напуним водом.

Папире, које смо испод оквира извадили и из њих прочитали, како су пчеле провеле зиму, треба ишчистити, па их онда опет у кошнице понамјештати, јер још ће требати те хартије, још ће пчелар моћи из њих читати, јер још треба доста дана, док наступи бујан рад, и бујан живот у пчеле. Кад наступи бујан рад, онда нема хартији мјеста у кошници, нити би се могла метнути од силесије пчела у кошници. Кад наступи бујан живот, хартије постају излишне и немају мјеста у кошници. Пчеле саме чисте кошницу и неће чекати пчелара, да извлачи хартију са труњем и мртвим пчелама.

Хартије ове пред зиму метати у кошнице врло је корисно и практично као што се види из свега што смо досад казали. За овај посао добра је дебела хартија намазана зејтином, која може годинама трајати.

Ово би било на брзу руку прегледање, да би се помогло којој кошници, којој је недостао хране, а њеке су кошнице тек приближежене, шта ће се доцније с њима радити.

У марту мјесецу, кад удари топлота јаче, биће право

прегледање кошница. Онда ће се смјети право прегледати. Сад пак мада је и топлије, не смије се прегледати, да не би легло захладило. Не отварај дакле својих кошница, да не би легло захладило и чувај своје кошнице од промахе.

Јов. Живановић.

Разговори о пчеларству са почетником.

(Пише Ђ. Коларовић.)

Питање 1. — Пошт. господине! Читао сам и слушао да је пчеларство корисна грана привреде, а будући сам имао прилике завирити у некоје суседне пчелињаке, све ми се већма свиђа пчеларење. Но пре него што се стално решим да пчеларим, молим вас реците ми искрено: доноси ли пчеларење у истину користи, као што се говори и пише, јер ја признајем и кажем, да пчеларим не из дуга времена, или ради спорта, него баш за то да нешто привредим.

Одговор. — Не ћу да вам причам, колико је овом или оном американском пчелару донело пчеларење користи, јер то сте и сами могли читати, него ћу вам говорити из својега уверења и искуства. Ја сам се за време мојега пчеларења уверио, да пчеларство у поље повољном крају може бити најуноснија грана привреде, да може не само наградити труд пчелару, него да се може од пчеларења живети. Уверио сам се, јер сам за време мојега пчеларења имао година, када ми је мој пчелињак 100, 150 па и близу 200 процената доносио. Ово није фразирање него права истина, коју могу свагда својим белешкама потврдити.

Пит. 2. — Па како то, да у једној и истој години пчелари, чији пчелињаци нису ни десетак километара раздалеко, различито говоре, једни се хвале, а други се туже?

Одг. — Успех зависи у главnome, прво од добре паше, а друго од вредноће и умешности самога пчелара. Без паше не вреди ни умешност пчеларева, ни његова вредноћа, ни не знам каква кошница, ни раса пчела. Где нема паше за пчеле, где је паша предалеко тако да није могуће до ње доћи пренашањем кошница, тамо

не вреди ни почињати пчеларити. Ту не помаже ни знање ни вредноћа пчеларева, јер је „луда редуша код празна лонца“. Али где има паше, где се може до паше доћи ма и пренашањем, тамо је грехота не латити се те најплеменитије, најуносније и најлепше привредне гране. — Каже се: „где је паша најбујнија, пчелари су најмудрији“. То стоји. Кад је паша бујна, свака незналица од пчелара набраће се меда. Али, када у једном истом крају или месту, један пчелар напредује и добије доста меда, а други се тужи, да никада не истреса мед, да му тај посао „не иде од руке,“ да „нема среће у пчелама, тада знајте, да је тај пчелар или незналица или немаран, да кажем лен човек. Ја сам запамтио пчеларских година, у којима сам се набрао и лепа меда и кошнице су ми ушле у зиму да не могу боље бити, а многих пчелара кошнице не само што им нису дале ни капи меда, него нису могле ни презимити. Јасан дакле доказ, да пропасти неких пчелињака, није крива слаба паша, ни рђава година, него сам пчелар. Не знам, да ли има у вас краја, где паша пчелиња не престаје. Ни у мојем месту нема непрекидне паше. Мојим пчелама главна је паша багрена, горушица и старачац. Некоје године имам хелду еспарзету и друге усеве, но те не могу рачунати као редовну пашу, јер се не сеју сваке године. Као што видите ни моје место није, као што неки мисле, пчеларски рај.

Пит. 3. — Па како то да сте ви ове године — као што чујем — имали много више меда, него други пчелари, који нису од вас ни 6—7 километара далеко?

Одг. — Држим, једино зато, што сам и ове године као и свагда пазио да су ми кошнице што јаче, јер само јака друштва могу као што треба испрсти јаку пашу, а осим тога, држао сам се и ове године онога врло важног пчеларског правила: „на осовини роди мед“. Да сам хладовао и да сам се ленио, као моји суседи, пренети своје кошнице на старачац, за цело не бих се набрао толико лепа меда, као што се ни они нису набрали, јер која им хасна што је старачац био необично медовит, када је за њихове пчеле био предалеко. Зато, кад не ће паша пчелару, мора пчелар паши.

Пит. 4. — У мојем крају је добра паша, јер видим да овдашњи пчелари старог кова, имају од својих плетара сваке године приличну корист. За пашом дакле овде не ће стајати, шта се тражи од пчелара ако хоће, да има од својега рада користи?

Одг. — Пчелар мора 1.) Одмах у почетку знати барем најважније тачке из теорије о пчеларству, мора познавати живот пчелињи, јер без тога правиће погрешку за погрешком, за којима ће узастопце ићи штета за штетом и напослетку пропаст кошнице па и пчелињака. 2.) Пчелар мора бити тачан, усталац и уредан. Така је пчела, па таки мора бити и онај који хоће да се њоме бави. Сваки посао мора се на време свршити, јер више пута и најмање одлагање може да донесе штету и неприлику. За пчелара више него ма за кога вреди правило: „шта можеш урадити данас, не остављај за сутра. Прихрањивање, пренашање, вештачко ројење, истресање меда и други многи послови, морају се урадити на време. Одлагање ма за 2—3 дана, може нам покварити рачун за целу ту годину. 3.) Пчелар мора бига постојан и не сме малаксати, чим га задеси прва рђава година. 4.) Не сме бити ни тврдица ни распикућа, јер тврдица неразумном штедњом може себи да нанесе штете као и онај који је лаке руке и купује штогод види, и 5.) Мора имати времена за пчеларење.

Пит. 5. — Са колико кошница да почнем пчеларити?

Одг. — У свима пчеларским књигама, наћи ћете опомене, да не ваља почињати са много кошница. Некоји препоручују, да треба почети само са две кошнице. Ја нисам тога мишљења. Мало кошница, мала је и радост за пчелара. Нека се уз то деси да му само једна кошница ма са којег узрока пропадне, пропала му је одмах половина пчелињака, а тиме је и убијена воља почетника за даљи рад. Са малим бројем кошница не да се готово никаква операција извести, нити пчелар има прилике, да се са разним пословима упозна и да уђе у праксу. Зато ја не бих никоме саветовао да почиње са две кошнице, него најмање са 5—6, а ко познаје тео-

рију пчеларства и праксу ма из читања, тај може одмах почети са десет кошница. Зато бих ја свакоме саветовао да бар годину дана марљиво чита и проучава добре пчеларске књиге, па онда тек да купује кошнице. Када сам ја почео пчеларити, знао сам прилично теорију пчеларства, али праксу само колико сам научио читајући „Срп. пчелара“ од проф. Ј. Живановића, дакле опет теоретично, па ипак сам се усудио да почнем пчеларити са 20 плетара. Можда ће се оволики број учинити коме сувише велики, али ја се нисам покајао. Десет плетара купио сам у јесен а десет у пролеће. Чим сам купио тих 20 плетара, одмах сам наручио 25 американки Живановићеве конструкције, где ћу ројеве из плетара сместити. Пчеларска срећа ме је послужила, те сам одмах прве године свих 25 американки напунио. Од купљених 20 преседа, 10 сам опет оставио за преседе. Из шест најтежих, пчеле сам у јесен преселио у 6 американки, које нисам у време ројидбе напунио, а четири су ми угинуле и то од оних десет које сам у пролеће купио. Угинула су зато, што сам тих 10 преседа купио јефтино ђутуре дакле нисам их бирао као оне које сам куповао у јесен. Међу њима било је 2 слабице, 1 безматка а једна је после ројидбе пропала. Но то мене није ни мало поплашило, јер сам прве јесени имао у пчелињаку 25 американки и 10 плетара, даклем 35 кошница. Будући писам прве године имао центрифугалну справу за истресање меда, имао сам пуних оквира меда за 6 американки, у које сам као што сам вам рекао преселио пчеле из 6 најтежих плетара. За мед из тих 6 плетара добио сам 45 ф. 90 к, управо толико сам издао за 20 купљених преседа, са којима сам почео пчеларити. Ма да све ово не спада на ствар, испричао сам вам, јер држим да ће вас као почетника занимати.

Пит. 6. — То је леп успех за прву годину. Јесте ли имали много посла?

Одг. — Признајем, за мене као почетника било је посла доста, па будући нисам у селу имао никога да ме поучи, осим „Срп. пчелара“ од проф. Ј. Живановића. Разуме се да га нисам готово нигда остављао из руку.

а било је и случајева, када сам морао тркнути и у суседна места да којег искуснијег пчелара запитам, шта ћу и како ћу. Више пута се пушила глава. Али „без муке нема науке“. Зато сам одмах прве године имао прилике да се упознам са свима готово важнијим пчеларским пословима, до чега не бих дошао ни за неколико година, да сам почео пчеларити са две три кошнице. Као што шегрт у великој радњи и код мајстора, који у великој ради, пре и боље изучи занат, него у малој радњи, исто тако и пчелар, који има више кошница, преће испећи свој занат, него онај, који се игра са две кошнице.

Пит. 7. — Ви ми дакле препоручујете да почнем са више кошница.

Одг. — Као што видите, ја сам почео одмах са 20 плетара, али ја сам знао теорију добро, а и праксу бар из читања. Ако сте и ви изучили добро теорију и са праксом се макар из добрих књига упознали, а уз то ако имате још у месту доброг рацијоналног пчелара, који ће вам у тежим пословима бити при руци, тада можете почети одмах са 5—6 па и са 10 кошница. Ако ли не знате ни мало теорије ни праксе, ја вас не бих саветовао да почињете ни са 2—3 кошнице, јер ћете врло лако и те упропастити. Ко хоће, да му пчеларење доноси уживања и користи, а не једа и штете, најбоље ће урадити да се учи на туђем, а не својем пчелињаку. Код куће особито зими нека изучава теорију, а када настану послови на пчелињацима, нека марљиво иде на пчелињак којег доброг рацијоналног пчелара и нека му ма и бадава помаже у свима пословима око кошница. Линебуржани не признају онога за пчелара, који није бар 2 године радио на пчелињаку којег познатог пчелара.

Слике са пчелињака Јована Живановића.

2. слика.

Уредник „Српскога Пчелара“ пред кошницом за посматрање показује матицу, трутове, легло, јаја и како матица носи јаја у ћелице, а пчеле истоваравају рђу у ћелице и пуне ћелице медом, што се све лепо може видети кроз стакло у кошници за посматрање. ш.

О уређењу пчелињака.

Уђемо ли у пчелињак било којег пчелара видећемо, да је скоро сваки пчелар друкчије уредио свој пчелињак. Један је свој пчелињак сместио у дворишту, други у пољу; један га је оградно, други није; један је подигао кошнице а други није; и т. д. То разнолико а често и штетно уређење за пчеларење наших пчелињака побудило ме је, да овде изнесем и укажем на главне увете, на које треба pazити при уређењу пчелињака.

Међу главније увете за добро уређење пчелињак морамо уврстити место где ћемо пчелињак подићи. Српски Ђејзон — проф. Јован Живановић вели: „Није ли пчелињак на згодном и удесном месту за пчеле, много ће грамати добар напредак у пчеларењу и поред најбујније паше.“ С обзиром на место поделићемо пчеларе у две врсте. У прву врсту, камо спадају већина наших пчелара, уврстићемо оне, који су упућени да изаберу место за њихов пче-

лињак једино у дворишту, а пак у другу врсту оне, који могу бирати место или у дворишту или у пољу. Најпре ћемо се забавити са оним пчеларима, који су упућени да одаберу себи место за пчелињак у дворишту.

Двориште има у себи и добре и рђаве стране за пчелињак. Једна од добрих страна дворишта јесте та, што је пчеларево око тако рећи увек на пчелињаку; а једна од рђавих је што нема потребне мирноће у њему. И једно и друго веома је потребно за напредак пчелињака. Ако нам није могуће да пчелињак сместимо гдегод у пољу него баш у дворишту, то смо дужни, да и у самом дворишту пронађемо место, које је најугодније за пчелињак. Најугодније место у дворишту за пчелињак јесте оно место, које је најудаљеније од домаће вреве. Пчела воли тишину и мирноћу. Свака ларма, свака вика и луна њу узнемирује. Многе и многе не лете на рад, већ круже око пчелињака, као да хоће да одбране свој пчелињак од каква непријатеља. Сваки час улећу у кошницу и излећу, као да би хтеле да се увере је ли све у реду и миру. А врло често хоће да прекину сасвим лет, те само узнемирено брује у кошници. Особито је зими нужна мирноћа у пчелињаку. Ако нема потребне мирноће, тада пчеле, које се зими скупе у клупче и које су тада као у некој летаргији, многе измиле из клупчета и укоче се од зиме а и преврше траже меда те често добију срдобољу. Све то јако штоди напретку пчелињака.

Кад смо нашли најмирије место у дворишту за пчелињак, морамо још pazити и уверити се да ли сунце допире на исто место и колико дуго га обасјава. Ако сунце преко целог дана не може да допре на исто место или пак веома мало, таково место не смемо ни пошто одредити за пчелињак. Сунчани зраци морају што пре иасти на пчелињак најме стога, да загреју пчелињак и да пчеле што раније изазову на рад. Свакоме је познато да пчела воли топлину. Особито је потребна извесна топлина зими и с пролећа. Зими стога да пчеле што боље презиме, а у пролеће, да се матица изазове на што раније и обилније лежење. Јер кад матице рано почне лећи и то без прекидања, онда до наше друштва ојачају, а само јака друштва донесе користи и напретка.

Туко вађено и одабрано место морамо сада тек приготовити за пчелињак. Таково место ћемо најпре поравнати, посути песком, а затим и оградити. Поравњује се стога, што је лакше кошнице сместити на поравњеном месту; што је естетичније видети какав пчелињак, у коме стоје кошнице једна као дрга; а особито стога, да се не би гдегод вода од киша сливала те задржавала у пчелињаку. Влага је веома опасан непријатељ пчелињака. Опасан стога што у пролеће пчеле при излетању на рад, многа и многа падну доле, те ако још падну на влажну земљу, онда ту и пропадне. А колико пак у пролеће свака пчела вреди, то је сваком познато. Влага се из земље испарава, коју пчелињак у себе увлачи, те кошнице брзо иструхну, а и саме пчеле слабо напредују. Зато ћемо

место за пчелињак поравнати и из њега воду пропустити, другим речима начинићемо га оцедито. Да би влагу што пре а сигурније одстранили, ваља место посути песком. Не треба мислити, да се мора толико насути песка, да буде сам песак. Не. Шта више тако насут пчелињак није добар, јер пчела кад падне на њега доста се тешко креће и тешко узлеће, било да је сух, било да је влажан. Осим тога сам песак лети кад удари јако сунце у њега веома је врео, а зими и с пролећа веома хладан; што ни једно ни друго не чини добро оној пчели која падне на њега. Исто тако не чини добро ни самом пчелињаку. Пчелињак се лети од њега јако загрева, а зими пак јако расхлађује. Превелика врућина као и јака зима шкоди напретку пчелињака. Најбоље је да се песак изиеша са земљом и то пола земље а пола песка. Тако измешана земља са песком јесте веома добра за посипање пчелињака. Песак не даје да се у пчелињаку прави благо већ отклања влагу т. ј. брзо се суши, а пак земља издаје из себе сталнију температуру него ли сам песак, наиме нити се да тако брзо и јако загрејати нити пак расхладити; и што се земља даје лако убити, тако да кад падне пчела лако се може кретати и узлетети. Тако посуто и убијено земљиште морамо навити, да нам увек буде чисто. Не смео пустити да га обузме трава, а још мање какав коров. Неки пчелари хоће да пуста по пчелињаку да израсте трава, али не повисоку, него са два до три прста. То чине с тога што мисле, да је за пчелу боље кад падне на траву, него ли на голу земљу. Но то се не може одобрити. Не може се одобрити с тога, што роса која падне на траву, дуго с ње не спада нарочито у пролеће, те се тиме влага подржава дуже у пчелињаку, и што ма како чиста трава била ипак могу неки непријатељи пчела да се скриву као н. пр. жабе, гуштери и т. д.

Наставиће се.

Рума

А. Костић.

Треба ли у најсиромашнијим крајевима Хрватске његовати пчеларство, може ли успијевати, и ако не успијева, шта би се могло урадити да напређује?

(Наставак).

Данашња пчеларска изложба може нас увјерити, да и у тијем најсиромашнијим крајевима може пчела да живи, може да се храни и човјеку користи да донесе.

Но како се ту пчелари још у најпримитивнијој форми и то: купи се плетара са пчелама, метне се на најгоре мјесто око куће, па како се домаћин тек кад намисли истресати мед т. ј. тући пчеле, нађе у послу око њих — то је обично врло мала корист од таког пчеларења. А бива често да у таком нeredу пчеле помру и пчелар нариче: како није сретне руке овај,

од кога је кошницу кушио, а и не помишља да је он ускорио смрт пчелама. И тим начином губи човјек вољу за пчеларство. Њеки почеше да пчеле прегоне, у крајевима ближим Приморју дају у јесен људи пчеле тако рећи у замјену. То је добро, гдје се може, јер пчелар има пријеранак на прољеће. Њеки прегоне за вријеме паше, но и ту као обично влада немар и и незнање. Или се преждене прерано кад се нема шта истребити и прекасно, кад пчеле не могу да опскрбе себе саћем и медом.

Но како било да било, тек видимо, да се са плетарама може пчеларити. А ко боље зна и умије има више и кошница и обилатије користи и у најсиромашнијим тијем крајевима.

Мало је истина пчелара, који са ђерзонкама у тијем крајевима раде, али их тек има и види се да се и са њима ту може пчеларити. Какав је у том успјех, стоји до знања и искуства пчеларева.

Многи су покушавали па и малаксали из узрока разних, али да се и са тијем кошницама може ту пчеларити, може добар а кадгод и врло добар успјех постићи имамо прилике да се освједочимо. Па кад могу ђерзонке бити врло добре у тијем сиромашним и леденим крајевима, какве би тек могле бити у питомијим, плоднијим крајевима, гдје можда на жалост ни једне нема. Једна ђерзонка да по десет литара меда, а то је код нас двадесет круна. Она да то са малим трудом пчеларевим, јер сам начини кошницу са малим трошком, јер нити је фарба нити прави павиљон да је смјести, нити поручује истресаљку не знам одакле, него је сам начини, — толико користи, онда се заиста чудити морамо како је туда пчеларење тако успавано.

Видимо, да могу успијевати и плетаре и ђерзонке и у најсиромашнијим крајевима, али напредак је скоро незнатан.

(Свршиће се.)

С. Савић.

Листак.

Из мојих пчеларских доживљаја.

I.

Мој почетак.

А збиља сам кубурно с тијем пчеларењем „к’о ђаве у плиткој води“. Данас ми је смијешно, кад се сјетим свега, а њекад сам се

страхота љутио. Ал' ми је ипак мило сјећање то, та борба, тај ход *per ardua*. И ко зна, јесам ли и данас још сигуран. Можда ћу опет кроз десетак година — ако буде живота, пчеларске воље ће увијек бити, јер ми не можемо бити без пчеле, као ни Циган без корита — у Српском Пчелару писати о свом „житију“.

Не ћу вам причати, колико сам кад меда добио, какве имам кошнице и т. д. Него хоћу да вас позабавим са неколико својих доживљаја, на које ћете се слатко насмијати, а богме и ту је нека наука — зацјело ви не ћете радити тако.

Почећу од Адама и Еве, т. ј. од мог пчеларског почетка.

Живо сам чезнуо за пчеларењем одувјек. Као дијете видио сам његдје на селу о феријама пчелу и пчелињак и залијепило ми се то за душу. Дакле већ у дјетињству је то била тврда одлука. Кад сам дошао у Богословију — ето лијене прилике! И гутао сам жељно сваку ријеч професорову, ал' само да ми се довући до његова пчелињака! Наравно, да је прва посјета лијеног пчелињака г. проф. Живановића била за мене велики доживљај. Тако сам био одушевљен за пчеларство, да сам тијем одушевљењем окужио чак и свога бербера, те и њега неколико пута одвео на Живановићев пчелињак.

Али све је то туђе. Да је мени кошница! И нијесам дуго чекао. Био сам у трећој години Богословије, кад сам почео пчеларити. Мојој вјереници — за то сам се доста рано побринуо — умре те године деда, свештеник у Карловчићу у Српјему. У њега је био врло лијеп пчелињак, већином американке Живановићева система. И тако мојој вјереници падне у тал 16 лијепих американки. Није се много бринула, шта ће с њима, јер је имала у мени одушевљена пчелара, а наравно да сам се ја вадио пред њом и као врло рационалан и практичан и тако је наговорим врло лако, да их пресели својој кући у Карловце. Ту ми је била двострука корист: могао сам лијепо сваки дан долазити и могао сам зајазити своју глад и жеђ за пчеларењем.

Дакле *dictum factum*. Око св. Саве усред зиме сели се мој пчелињак. У Карловчићу се лијепо све спакује на двоје саонице и нас обавијесте од куће, кад ће се кошнице кренути. Оснане и тај дан. Једва сам га од узбуђења проживио до довече. Кад увече већ се сутон хвата, ево кошница. Лијепо дошле послје десет сахати војње чак од Карловчића! Ево их скрећу у наш сокак са брдељка доле поред поп-Васине куће, кола за колима.

У који мах ја изустих: хвала Богу, а прве саонице гру у нашу кућу, те једна кошница преко друге на калдрму; у то стигосе и

друга кола онако кливећи, те наклизе на прва, а на калдрму излетјеше и онијех других осам кошница!

Е, добро је било што се мрак ухватио, па ме нико није могао видјети, какав сам изгледао! Хоће први кочијаш да покаже вјештину, како зна заошијати, па ми их лијепо истовари на брз начин пред кућу. Моја жена, тада вјереница, закикоће се, па побјеже у смијеху горе у кућу; други кочијаш грди првог, а ја — бленем. Неколико кошница се од оног треска и отворило, срећом одостраг, те се и сјутрадан по слами, што је из кошница испала, познавао траг мог пчеларског почетка.

Дај на брзу руку купи кошнице по улици; ја ћутим; у души ми пакао, једва чекам да свршимо да их се бар нагрдим. Ал' њима није толико до моје муке, него први вајкајући се приповиједа: „о мај, толико сам пута возио; кад се наш Чивут женио, носио сам пуна кола стакала чак из Земуна, па лијепо, а гле сад, — ко би то мислио!“ Други га грди и брине се за своје коње, да се нијесу изгрували. Али су по мени видјели, шта им мислим, те кад свршисмо посао, не хтједоше ни у кућу ући. Бог их зна, куд су отишли; брзо су се ишчили.

Сјутрадан даде Бог лијепо вријеме; мек дан, обаејало сунце — дај да видим, шта је и како је! Кад сам их прегледао, имам шта видјети. Четири кошнице у млијево сатрвене, пчеле погушене затрпане у саћу и меду. Осталих дванаест некако искрпим. И тако ми од 16 комада остаде 12.

Али мени не да нешто никако мира. Кад сам прегледао све, затворим их срећно без штете и по њих и по мене. Али ме копка, што не излијећу, а тако лијеп дан! Што не уче мјесто? — Начитао сам, да треба кудкати по кошници, па ће онда излијетати. И ја ти скинем један кров, па седнем на кошницу, те куц куц по њој — а гледим у лето, хоће ли која изићи. Кад излети прва, па баш мене под око! Брзо сам се оканио куцкања.

Тај сам дан ишао хотимично отечен по Карловцима. А од то доба сам с поносом гледао у свог професора, г. Живановића, кога сам наравно обавијестио већ и да сам постао практичан пчелар и годило ми је што сам од то доба гледао у њега не само као у свог професора, него некако и као пчеларског друга!

Осијек:

А. Живановић.

Српска пчеларска задруга.

Управни одбор српске пчеларске задруге држао је, закључну седницу за годину 1906. и решио ове предмете: Узео на знање отпис вис. кр. зем. владе, те ће §. 5. у предмету ко може бити члан задруге стилизирати према дотичном §-у кога од овоземних пчел. друштава. — Узет је на знање извештај тајника о заступању срп. пчел. задруге на II. конгресу срп. пчелара у Београду и председништву конгреса изразити благородност на указаној почастии изасланству. — Узето на знање учињено расположење у погледу заступања срп. пчел. задруге на скупштини пчел. друштва у Вуковару. — Узет на знање учињен корак ради опроста од плаћања порезе на кућу пчеларске задруге. — Упућена благајна, да се срп. ман. штамарији исплати рачун од 395 К. 84 п. за штампу „Српског Пчелара“ за год. 1906. — Узет на знање извештај Ђоке Коларовића о одржаним предавањима и позваће се остали предавачи у 1906. години да поднесу свој извештај а и остали познати пчелари, да извести управу о стању пчеларства у свом крају. — Закључено дати направити за задружни пчелињак 16 Живановићевих кошница и 10 плетара. — Узет на знање тајников извештај о огради пчелињака, приходу пчелињака и стању садањем, и за чувара дома, да се направи шупа од дасака за дрва и алат. — Слати „Српски Пчелар“ у замену „Српском Соколу“ у Карловцима. — Уврстити се оглас барона Ротшица 5 пуга у „Српски Пчелар“ за цену од 10 круна. — Одговорити онђ. поглаварству да је дужно платити чланарину за школу у Визићу јер није ни с које стране јављено о истунању из чланства а лист је приман. — Брисани су из чланова на своју молбу Андрија Козловачки, Миливој Бојанић и школа у Горњем Петровцу. — За члана уписана школа у Долњем Лапцу. — За прегледање рачуна од 1906. замољени су Александар Костић катихета, Тома Округић инжењер и Душан Поповић управитељ учитељ.

Књижевност.

— Пољопривредни календар за просту 1907 годину издање српског пољопривредног друштва уредио Велимир Н. Стојковић (са сликама) година XXV Београд. Штамарија Достије Обрадовић. 1906. Овај лијепо уређиван календар препоручујемо српским економима.

Пабирци.

— Неки научник у Вечким фармацевтским новинама пише да је нашао и у пчелињим јајима отрова пчелињег. Он је утудицао 215 пчелињих јаја, па је то иницирао врапцу, који се одмах јако разболлио. Кад је утудицао и додао још 260 јаја, па кад је то иницирао врапцу, врабац је накоро цркао. Кад је утудицао 926 јаја, па иницирао врапцу, врабац је за два сахата био мртав. Количина

отрова у једном јајету износи 1/1000 mg. И јаја од корњача и змија имају отрова.

— У цијелој се Европи добива 80.000 тона меда у вриједности од 44 милијона марака. Највише се добива меда у Њемачкој, гдје има 1,910.000 кошница, које дају годишње 20.000 тона меда. На другом је мјесту Шпанија, која има 1.690.000 кошница, које дају годишње 19.000 тона меда. На трећем је мјесту Австроугарска са 1,550.000 кошница, које дају 18.000 тона меда. Француска добива 10.000 тона меда, Холандија 2500 тона, Белгија 2000 тона, Грчка 1400 тона, Русија 900 тона, а толико исто и Данска. Колико стоји до климе како ће пчеларство напредовати види се из овога испоређења: Грчка има 30 000 кошница, од којих добива 1400 тона меда а Русија има 110,000 кошница, а добива само 900 тона меда.

ОГЛАС

У Австро-Угарској најстарија трговина са пчелама Барона Ротшица у Вајкселбургу у Крањској шаље свој ценовник на српском језику свакоме на захтевање бадава, а по јефтину цену шаље франко Ђерзонке, плетаре, ројеве, истресаљке и све справе пчеларске. Адреса:

Handelsbienenstand. Baron Rothschütz
zu Weixelburg in Krain.

1—5

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије 190. — 63.

